

VARDAFJELLET VINDKRAFT AS
Lilla Bommen 1

Vår dato: 13.11.2020

Vår ref.: 201707968-290

Arkiv: 517

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Petter Glorvigen og Magnus Tandberg Holth

Vedtak - NVE pålegger stans av alle vindturbiner ved Vardafjellet vindkraftverk

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til anleggskonsesjon for Vardafjellet vindkraftverk av 09.08.2019, samt vårt vedtak om retting og stans datert 23.10.2020 (NVE ref: 201707968-255). Videre viser vi til epost-korrespondanse mellom NTV, Vardafjellet Vindkraft AS (VVAS) og NVE den 11.11.2020.

NVEs vedtak

- *NVE pålegger stans av alle turbiner ved Vardafjellet vindkraftverk.*
- *Konsesjonær skal oversende NVE en bekreftelse på at turbinene er stanset senest innen 16.11.2020 klokken 15.00.*
- *Konsesjonær kan starte enkeltturbiner eller kombinasjoner av turbiner i en begrenset periode i ukedager. Dette for å kunne gjennomføre målinger i den hensikt å identifisere hvilke turbiner som skaper interferens.*
- *Konsesjonær skal utarbeide forslag til måleprogram. Måleprogrammet skal forelegges NVE før målingene kan starte. Måleprogrammet skal utarbeides og gjennomføres av fagkyndig personell.*
- *Resultatet av målingene skal forelegges NVE. Dersom målingene dokumenterer at enkelte turbiner ikke skaper interferens, kan disse settes i drift.*

Bakgrunn

Det vises til kapittelet «Bakgrunn» i vedtak om retting og stans av 23.10.2020.

Etter NVE fattet vedtak om retting og stans har det ikke kommet på plass midlertidige eller permanente tiltak. I vedtaket står det:

«Dersom de midlertidige løsningene for sluttbrukerne ikke er på plass innen 06.11.2020 kl. 12:00 skal konsesjonær umiddelbart stanse turbin 1 og 3. Turbinene skal være avstengt frem til

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

midlertidige løsninger er etablert hos sluttbrukerne som er berørt av interferens. NVE kan pålegge ytterligere stans av turbiner dersom stans av turbin 1 og 3 ikke er tilstrekkelig for å gjenopprette TV-signalene [vår understrekning]».

Turbin 1 og 3 ble stanset i samsvar med vedtaket, og VVAS har dermed fulgt NVEs pålegg. Videre har NVE mottatt nye bekymringsmeldinger om vedvarende forstyrrelser av TV-signalene etter at de to turbinene ble stanset.

Den 11.11.2020 ba NVE om konsesjonærs og NTVs vurdering av situasjonen etter at turbin T1 og T3 er stanset. Vi ba også om en vurdering av ytterligere tiltak.

VVAS svarte i epost av 11.11.2020, at det synes åpenbart at stans av de to turbinene ikke har vært tilstrekkelig for løse problemet med forstyrrelser av TV-signaler. De foreslår at det foretas nye målinger med alle turbinene stanset, og at man foretar en suksessiv start av forskjellige turbiner for å se hvordan dette påvirker TV-signalene. På denne måten mener VVAS at man kan finne ut hvilke turbiner som faktisk forstyrrer TV-signalene.

I NTVs tilbakemelding av 11.11.2020, står det at alle nødvendige turbiner må stanses inntil TV-signalene er gjenetablert. Det vises til NVEs vedtak av 23.10.2020, og NTV mener VVAS må følge dette ved at foreslått avtale om både midlertidige og permanente tiltak signeres.

NTV mener også at NVE må sette tydelige grenser som vil være oppdragende for andre vindkraftaktører, og at dette gjøres ved å pålegge stans slik at TV-signalene gjenetableres.

NVE viser til VVAS og NTVs vurdering som ligger vedlagt, for en fullstendig gjengivelse av tilbakemeldingene.

NVEs vurdering

NVE viser til vilkår 20 i gjeldende anleggskonsesjon om TV- og radiosignaler. Der står det:

Dersom vindkraftverket medfører redusert kvalitet på radio- og TV-signaler for mottakere i nærområdet skal konsesjonæren i samråd med Norkring AS iverksette nødvendige tiltak. Nødvendige tiltak skal dokumenteres og forelegges NVE innen anleggsstart. NVE kan kreve tredjeparts verifikasjon av hva som er nødvendige tiltak.

Det er ikke bestridt at vindkraftverket medfører redusert kvalitet på TV-signalene. Begge parter har bekreftet at det er nødvendig å etablere to nye sendestasjoner som permanent løsning. NVE konstaterer at det likevel ikke er kommet til enighet om permanent løsning. Partene har ikke fremmet forslag til andre permanente tiltak for å gjenopprette TV-signalene, eller oppnådd enighet om midlertidige løsninger frem til permanent løsning er etablert.

Etter NTVs vurdering må alle nødvendige turbiner stanses for å gjenopprette TV-signalene. NTV skriver også at turbinene må stanses fordi det vil ha en oppdragende effekt hos andre vindkraftaktører. Angående punktet om oppdragende effekt påpeker NVE at vi ikke kan fatte vedtak om stans ut fra allmennpreventive hensyn. NVE kan kun fatte vedtak om stans dersom dette er nødvendig for å gjenopprette TV-signalene.

NTV presiserer ikke hvor mange, eller hvilke turbiner det er nødvendig å stanse. NTV har i tidligere kommunikasjon med NVE, i samsvar med Telenor-rapporten, pekt på turbin T6 som en mulig kilde til interferens. VVAS skriver at de ikke er overbevist om at stans av turbin T6 vil løse problemene. De har derfor lagt frem et forslag hvor alle turbiner først stanses, for deretter å teste interferens ved ulike kombinasjoner av turbiner i drift.

NVE konstaterer at Telenor-rapporten peker på turbin T6, for sendestasjonen på Bjerkreim, som en mulig kilde. Telenor-rapporten påpeker imidlertid at ytterligere turbiner kan skape interferens. For sendestasjonen på Lifjell er det ikke pekt på turbiner utover T1 og T3, men det kan ikke utelukkes at ytterligere turbiner skaper interferens.

Både VVAS og NTV er enig i at stans av turbinene T1 og T3 ikke har vært tilstrekkelig for å gjenopprette TV-signalene. Etter NVEs vurdering er Telenor-rapporten ikke egnet for å identifisere hvilke turbiner eller kombinasjoner av turbiner som skaper interferens, etter at turbinene T1 og T3 er stanset. Etter NVEs vurdering er stans av alle turbiner det eneste avbøtende tiltaket som med sikkerhet vil gjenopprette TV-signalene. Samtidig kan det ikke utelukkes at enkelte turbiner kan være i drift uten å skape interferens. Etter NVEs vurdering må det gjennomføres målinger for å avdekke hvilke turbiner det eventuelt ikke er grunnlag for å stanse på grunn av interferens.

Fra NVE mottok de første bekymringsmeldingene om mulige forstyrrelser av TV-signaler den 21.09.2020, har det snart gått to måneder. Det innebærer at sluttbrukerne har levd med forstyrrelser på TV-signalene minst like lenge. I denne saken mener NVE det er avgjørende at TV-signalene gjenopprettes så snart som mulig.

NVE fatter derfor vedtak om stans av alle turbiner frem til midlertidig eller permanent tiltak er etablert, i samsvar med vedtak av 23.10.2020. NVE konstaterer at det er en forhandlings situasjon mellom NTV og VVAS knyttet til midlertidige og permanente løsninger. Vi ser at vedtaket kan påvirke VVASs forhandlingsposisjon, men vi vurderer at det eneste alternative avbøtende tiltaket i denne saken, i mangel av en annen permanent løsning for å gjenopprette TV-signalet, nå er stans av alle turbiner. NVE vil også bemerke at forhandlings situasjonen må sees i sammenheng med at konsesjonær ikke tidligere har utarbeidet og dokumentert tiltak, jfr. vilkår 20 i gjeldende anleggskonsesjon. Forstyrrelsen av TV-signalene har vært kjent for konsesjonær siden september 2020.

NVE mener imidlertid at konsesjonær må gis anledning til å identifisere hvilke turbiner som eventuelt ikke skaper interferens. Vi setter derfor som vilkår at VVAS kan starte enkeltturbiner eller kombinasjoner av turbiner i kortere perioder i ukedager. Dette for å kunne gjennomføre målinger i den hensikt å identifisere hvilke turbiner som skaper interferens. Videre vil vi stille vilkår om at konsesjonær skal utarbeide forslag til et måleprogram. Måleprogrammet skal forelegges NVE før målingene kan starte. Måleprogrammet skal utarbeides og gjennomføres av fagkyndig personell. Resultatet av målingene skal forelegges NVE. Dersom målingene dokumenterer at enkelte turbiner ikke skaper interferens, kan disse settes i drift. NVE skal orienteres før turbinene settes i drift, og vil da vurdere om det er grunnlag for ytterligere pålegg.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se informasjon om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
direktør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Gunnulf Åreskjold
Jan Kåre og Irene Sjødin
Nils Ove Nordland
Norges Televisjon AS
Norges Televisjon AS v/Trude Malterud
SANDNES KOMMUNE
Tor Øyvind Syvertsen

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs e-postadresse er: nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: Skrive hvilket vedtak du klager på. Skrive hvilket resultat du ønsker. Opplyse om du klager innenfor fristen. Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.